

SALT
Sahne, Kayıt, Arşiv: Performans
Konferans Programı
22 - 23 Şubat 2022

22 ŞUBAT SALI

12.30 - 12.45 **Açılış: Amira Akbıykoğlu ve Sezin Romi, SALT**

I. OTURUM

12.45 - 13.20 **Irene Müller: “Archiving, Preserving, Transmitting Performance Art: Different Approaches and Projects”**
[Performans Sanatını Arşivleme, Koruma ve Aktarma: Farklı Yaklaşım ve Projeler]
“Performans nasıl arşivlenir?” gibi temel bir sorudan yola çıkan Müller, arşivleme pratiğinin performansın doğasıyla olan çelişkisini, performatif bir iş veya etkinlikten geriye kalanların nasıl koruma altına alınabileceğini tartışacak. Konuyu teorik açının yanı sıra pratik yaklaşım ve uygulamalar üzerinden detaylandırarak olan Müller, dâhil olduğu sergiler ile örnek araştırma projelerinden bahsedecek.

Irene Müller, bağımsız araştırmacı ve küratör. Sanat dergileri ile sanatçı yayınları için yazılar yazan Müller, 2004-2006 yıllarında elektronik sanatın korunması, belgelenmesi ve tanımlaması üzerine soruları ele alan ActiveArchives araştırma projesinin bilimsel iş birlikçileri arasındaydı. 2010-2012 yıllarında performans sanatının aktarılması hakkında yürütülen archiv performatif projesinin araştırma ekibinde yer aldı.

13.20 - 13.30 **Soru-Cevap**

13.35 - 14.10 **Chuong-Đài Võ: “Performance Art in Asia”**
[Asya’da Performans Sanatı]
Asia Art Archive, Hong Kong
Güneydoğu Asya’da 80’ler sonu ve erken 90’lar, sanat ortamının daha bağımsız bir karakter kazanmaya yöneldiği bir dönemi temsil eder. Sanatçıların piyasa ve kurumlarla aralarına mesafe koydukları, inisiyatifler ve dünya çapındaki festivaller aracılığıyla var olanın ötesinde alternatifler aradıkları bu süreçte performans “bir toplumsal eleştiri alanı”na dönüşür. Võ, bu dönüşümün arkasındaki bölgesel ve ulusötesi koşulları gözden geçirirken performansın temel izleklerini AAA arşiv koleksiyonları başta olmak üzere, Güneydoğu Asya özelinde açımlayacak.

Chuong-Đài Võ, Asia Art Archive’da (AAA) araştırmacı. Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie (hazırlanmakta), Institut national d’histoire de l’art (INHA), Moderna galerija, Taipei Güzel Sanatlar Müzesi’nden çıkan yayınlarda ve *Afterall* dergisinde yazıları bulunuyor. 2019’da *Form Colour Action: Sketchbooks and Notebooks of Lee Wen* [Form Renk Eylem: Lee Wen’in Eskiz ve Not Defterleri], 2017’de Ho Tzu Nyen’in *The Critical Dictionary of Southeast Asia, Vol. 1: G for Ghost (writers)* [Eleştirel Güneydoğu Asya Sözlüğü, Cilt 1: Gölge (yazarların) G’si] sergilerinin küratörlüğünü yaptı. Fulbright bursiyeri ve

INHA'da davetli araştırmacı olan Vö, MIT'de Mellon Doktora Sonrası Araştırmacı bursu aldı.

14.10 - 14.20

Soru-Cevap

14.25 - 15.00

Yohko Watanabe ve Kae Ishimoto: "Hijikata Tatsumi Archive - Art and Archive: Genetic Engine"

[Hijikata Tatsumi Arşivi - Sanat ve Arşiv: Genetiğin Motoru]
Keio University Art Center, Japonya

II. Dünya Savaşını takiben Japon dansı üzerindeki Batı etkisine tepkiden doğan ve 1960'larda Kazuo Ohno ile Tatsumi Hijikata'nın (1928-1986) iş birlikleriyle gelişen Butoh, avangart bir dans tiyatrosu olarak tanımlanabilir. Güncel sanat ve kültür odaklı araştırma arşivleri oluşturmak amacıyla 1993'te Tokyo'da kurulan KUAC, 1998'de Butoh ustası dansçı ve koreograf Hijikata'nın arşivini devraldı. Watanabe ve Ishimoto'nun ortak sunumu, disiplinlerarası bir üretimi olan koreografin arşivindeki malzemeleri detaylandırarak. Kurum bünyesindeki koleksiyonların, araştırmacı ve sanatçıların çalışmalarını nasıl ve ne yönde şekillendirebileceği değerlendirilecek.

Yohko Watanabe, küratör ve Japonya'daki Keio Üniversitesi Sanat Merkezi'nde (KUAC) direktör. Uzmanlık alanları modern ve güncel sanat tarihi olan Prof. Watanabe, daha önce Tokyo Metropolitan Sanat Müzesi ile Tokyo Güncel Sanat Müzesi'nde küratör olarak çalışmıştır. 2006'dan beri KUAC'da sergi ve etkinlikler düzenliyor, *Tokyo Biennale 1970* [Tokyo Bienali 1970] ve *the architecture of Keio* [Keio'nun mimarisi] gibi arşiv projeleriyle ilgileniyor.

Kae Ishimoto, 2020'den bu yana Keio Üniversitesi Sanat Merkezi bünyesindeki Tatsumi Hijikata Arşivi'nin direktörü. Dans kariyerine 2002'de başlayan ve tanınmış Japon çağdaş dans topluluğu Co. Un Yamada'da yer alan Ishimoto, eğitmen Yukio Waguri ile Butoh çalışmaya başladı. Akademisyen ve araştırmacı Rosa van Hensbergen ile yürüttükleri *Perspectives On Hijikata Research Collective*, yedi yıldır Japonya ve İngiltere'de atölye çalışmaları ve etkinlikler düzenliyor.

15.00 - 15.10

Soru-Cevap

15.10 - 15.30

Kahve molası

II. OTURUM

15.30 - 16.05

Simge Burhanoğlu: "Performistanbul Live Art Research Space"
[Performistanbul Canlı Sanat Araştırma Alanı]

Performistanbul, Türkiye

Canlı Sanat Araştırma Alanı, Burhanoğlu tarafından 2016'da İstanbul'da kurulan performans sanatı platformu Performistanbul bünyesinde faaliyete başladı. Performans sanatına yoğunlaşan yayınların yanı sıra sanatçıların performanslarına dair görsel ve işitsel materyaller ile belgelerden oluşan bir arşiv koleksiyonunu araştırmacıların erişimine açmayı amaçladı. Burhanoğlu sanatçı ve kurum ilişkisi, performansın koleksiyona dâhil edilme süreci ve yeniden icra hakkı gibi güncel konuları bu oluşumdaki deneyimleri üzerinden ele alacak.

Simge Burhanoğlu, uluslararası performans sanatı platformu Performistanbul, Performistanbul Canlı Sanat Araştırma Alanı (PCSAA) ve Performans Sanatını

Geliştirme Derneği'nin kurucu direktörü. PCSAA bünyesindeki çalışmalarında canlı sanat arşivleri oluşturmak ve performans araştırmalarını yaygınlaştırmakla ilgileniyor. 2020'den bu yana Performistanbul ile İstanbul Bilgi Üniversitesi'nde Performans Sanatı Pratikleri dersi veriyor.

16.05 - 16.15

Soru-Cevap

16.20 - 16.55

Bojana Piškur: "Performance and Politics in the 1990s Post-Yugoslavia"

[1990'ların Post-Yugoslavya'sında Performans ve Politika]

Moderna galerija, Slovenya

1990'lar savaş, milliyetçilik, revizyonizm, yolsuzluk ve hızla gelişen kapitalist ekonomi ile sarsılan Yugoslavya için zor bir dönemdi. Dağılma sonrasında bölgede yaşanan radikal siyasi, sosyal, ekonomik ve kültürel değişiklikler bir direniş biçimi olarak (politik) performansın önünü açtı. Piškur, bu bağlamda performansı ve geniş etki alanını inceleyen *Realize! Resist! React!* [Fark et! Diren! Tepki ver!] (+MSUM, Ljubljana) sergisine dair bir sunum gerçekleştirecek. Slovenya, Hırvatistan, Bosna Hersek, Kosova, Sırbistan, Karadağ ve Kuzey Makedonya'dan toplanan çok sayıda sanat eseri ve arşiv malzemesinden oluşan serginin araştırma ve görselleştirme sürecini aktaracak.

Bojana Piškur, Ljubljana'daki Moderna galerija'da küratör. Bağlantısızlar Hareketi'ni ele alan *Southern Constellations: The Poetics of the Non-Aligned* [Güney Takımyıldızları: Bağlantısızların Poetikası] (Moderna galerija Ljubljana, 2019; Asya Kültür Merkezi, Gwangju, Güney Kore, 2020; Drugo more, Rijeka, Hırvatistan, 2021) sergisinin küratörlüğünü yapan Piškur, son olarak Museum of Contemporary Art Metelkova (+MSUM)'daki *Realize! Resist! React!, Performance and Politics in the 1990s in the Post-Yugoslav Context* [Fark et! Diren! Tepki ver! Yugoslavya sonrası 1990'larda Performans ve Politika] sergisinin eş küratörlüğünü üstlendi.

16.55 - 17.05

Soru-Cevap

17.05 - 17.10

Kapanış

23 ŞUBAT ÇARŞAMBA

13.30 - 15.30

Atölye: Gunter Lösel ve Ninja Hoffman
“Research Video” [Araştırma Videosu]

Zurich University of the Arts (ZHdK), İsviçre

ZHdK 2017’de, özellikle dans ve tiyatro alanlarındaki araştırma ve sanatsal üretim çıktılarının açıklamalı video formatında yayımlanması için çözümler geliştirmeye yönelik bir proje başlattı. İki aşamada ilerleyen *Research Video* [Araştırma Videosu] çalışmalarında, öncelikle temel gereksinimlerden yola çıkılarak optimize edilmiş bir yazılım geliştirildi. Devam eden süreçte araştırma, akademik kriter ve sanatsal ihtiyaçların karşılanmasına yönelik daha nitelikli sorular temelinde şekillendi.

Gunter Lösel ve Ninja Hoffman yürütücülüğündeki atölye, seçili kullanım örneklerinin tanıtıldığı kısa bir sunumla başlayacak. Atölye süresince katılımcılar kendi açıklamalı videolarını üretecek ve son olarak da bu videoları nasıl yayımlayabileceklerine dair bilgilendirilecek.

Atölye dili İngilizce’dir ve katılım 15 kişiyle sınırlıdır; katılımcılar ad, soyadı ve iletişim bilgilerini **public.programs@saltonline.org** adresine göndererek kayıt yaptırabilirler.

Gunter Lösel, Tiyatro Çalışmaları alanında doktorasının yanı sıra psikoloji alanında diplomaya sahip araştırmacı ve aktör. Zurich University of the Arts’da (ZHdK) Research Focus Performative Practice bölümünün başkanlığını yürütmektedir ve 2004’ten bu yana somutlaşmış biliş, doğaçlama, iş birliği yaratıcılık ve sanatsal araştırma temaları üzerine yayınlar yapmaktadır. *Research Video* projesini gerçekleştiren (SNF tarafından desteklenen, 2017-2021) Lösel, *The Answering Machine* projesinin (VW Vakfı 2022-2026 tarafından desteklenen) eş yürütücüsüdür.

Ninja Hoffmann, ZHdK’da proje yöneticisi, Butterfly’ın kurucu ortağı. Dijital öğretime destek amacıyla kurulmuş olan *Digital Assistance* programına liderlik yapmaktadır.

I. OTURUM

16.00 - 16.35

Rebecca Schneider: “Not, Yet: When Our Art is in Our Hands”
[Henüz (Vakti) Değil: Sanatımız Elimizdeyken]

Brown University, ABD

“Performans temelli sanat nasıl korunur?”, “Performansın kendini bir koruma pratiği olarak düşünmek ne anlama gelir?” Schneider, koruma alanında çalışan teorisyen Hanna B. Hölling ile yaptığı yakın tarihli bir nehir söyleşiden yola çıkarak performansın dayanıklılık, süre, değişkenlik ve “henüz (vakti) değil” ifadesi hakkında öğretebileceklerini irdelleyecek.

Rebecca Schneider, Brown University (ABD) Modern Medya ve Kültür Bölümü’nde profesör. *The Explicit Body in Performance* (1997), *Performing Remains: Art and War in Times of Theatrical Reenactment* (2011), *Theatre and History* (2014) kitaplarının yazarıdır. Çalışmaları Guggenheim Vakfı ve Andrew W. Mellon Vakfı tarafından desteklendi. Şu sıralar *Standing Still Moving: The Arts of Gesture in Lateral Time* başlıklı bir e-kitabın yanı sıra 2021’de Guggenheim

Fellow seçilmesini sağlayan medya, performans, tarih ve okyanus üzerine yürüttüğü *Shoaling in the Sea of History* projesine çalışıyor.

16.35 - 16.45

Soru-Cevap

16.50 - 17.25

Heike Roms: "When Yoko Ono Did Not Come to Wales: Locating the Early History of Performance Art"

[Yoko Ono Galler'e gelmediğinde: Performans sanatının erken tarihini saptamak]

University of Exeter, İngiltere

Roms, *What's Welsh for Performance?* [Galcede Performans Ne Demek?] araştırmasında 1965 ile 1979 yılları arasında Galler'in marjinal kültür ortamında üretilmiş işlere yoğunlaşarak, performans sanatının arşivlenmesine ilişkin yöntemleri irdeledi. Sözlü tarih, canlandırma, enstalasyon, sergi ve rehberli tur gibi yöntemlerin Galler'in performans geçmişi hakkında neler ortaya koyduğunu ele alacağı sunumda ayrıca performansın bir yer ve zamana aidiyetini tartışmaya açacak.

Heike Roms, University of Exeter (İngiltere) Tiyatro ve Performans Bölümü'nde profesör. Erken dönem performans sanatının tarihi ve tarih yazımı üzerine yaptığı araştırmalar; 2009-2011 yılları arasında Arts and Humanities Research Council (İngiltere) tarafından desteklenmiş ve 2011'de İngiltere'nin David Bradby TaPRA Üstün Araştırma Ödülü'nü kazanmıştır. Performans sanatı tarihi ve tarihçiliği, arşivleme ve belgeleme ile performans sanatı eğitimi üzerine makale, araştırma ve incelemeleri bulunuyor. Roms, şu sıralar *When Yoko Ono Did Not Come to Wales: Locating the Early History of Performance Art* başlıklı kitabı üzerinde çalışıyor.

17.25 - 17.35

Soru-Cevap

17.35 - 17.50

Kahve molası

II. OTURUM

17:50 - 18.25

Robert Jarosz

Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie, Polonya

Çalışmalarına 2015'te başlanan *Polonya Performans Arşivi*'ne odaklı sunumda, varlık-yokluk ve acı temalarına dair bir ön değerlendirme yapılacak. Adam Rzepecki, Józef Robakowski, Henryk Gajewski, Zbigniew Warpechowski, Anna Ciba, Zbyszko Trzeciakowski ve Justyna Górowska'nın performansları örneklendirilecek.

Robert Jarosz, küratör, müzik prodüktörü ve yayıncı. Muzeum Sztuki Nowoczesnej w Warszawie'de sanatçı arşivlerinin başında olan Jarosz, Polonya güncel sanatı ve müziği üzerine çok sayıda serginin küratörlüğünü yaptı ve makaleler yazdı.

18.25 - 18.35

Soru-Cevap

18.40 - 19.15

Esa Vincenty Nickle

Performa, ABD

Nickle, 2005'ten bu yana New York'un çeşitli mekân ve kurumlarında gerçekleştirilen bir performans sanatı bienali olan Performa'nın yeni iş siparişi ve üretimi yoluyla arşiv oluşturma yaklaşımından bahsedecek.

Sunumda ayrıca, kurum arşivlerinin çevrimiçi erişime açılması için sürdürülen mevcut çalışmalar hakkında bilgi verecek.

Esa Vincenty Nickle, Performa'nın genel müdürü ve idari yapımcısı. İlk Performa bienalinde (*Performa 05*, 2005) bienal koordinatörü olarak görev aldı. Uluslararası *Pavilions Without Walls* [Duvarsız Pavyonlar] programının gerçekleşmesine katkıda bulunan Nickle, Performa'nın desteklediği üretimler, uluslararası iş birlikleri ve özel etkinliklerinin idaresinden sorumludur. Performa arşivlerinin başındadır ve sistemli bir arşivin oluşturulmasına önyak olmuştur.

19.15 - 19.25

Soru-Cevap

19.30 - 20.05

Rebecca Gordon: "Coda: On 're-elaborating' Performance Art"
[Koda: Performans sanatını yeniden detaylandırmak üzerine]

University College London, İngiltere

Gordon iki günlük konferansı, klasik müzikteki kullanımına atfen, bir koda* ile sonlandıracak. Dolayısıyla bu sunum, kesin bir sonuç çıkarmaktan ziyade, konferans boyunca yapılan sunumlar üzerinden gelecek performans araştırma ve üretimleri için tematik ve teorik bir "uzantı" önermeyi amaçlıyor.

* İtalyanca kuyruk anlamına gelen koda, bir parçayı sona erdiren pasajdır.

Rebecca A. Gordon, araştırmacı ve yazar. Çalışmalarında güncel sanatı koruma teorisi ve tarihi üzerine uzmanlaşan Gordon, University College London'da (İngiltere) Sanat Tarihi Bölümü öğretim üyesidir. University of Glasgow (İngiltere), New York University (ABD) ve University of Amsterdam'da (Hollanda) ders vermiştir. Araştırmaları, özgünlük ve maddi önem, sanatçının niyeti, dokümantasyonun icrası ve bir sanat eserine ilişkin 'kritik varlık' kavramını ele almaktadır.

20.05 - 20.15

Soru-Cevap ve Kapanış